

— »det er mig, der gør Gildet« — og derfor saa sig som ansvarlig derfor. At Gæsterne ved dette Møde maatte se saaledes paa Sagen, ønskede hun, og da hun som Sekretær havde haft Lejlighed til at tale med mange, havde hun mærket, at netop saaledes mente Gæsterne det, og hun bød dem derfor et hjerteligt velkommen.

Fru *Bajer*: Naar man samles til Gæst hos nogen, da er man glad ved at vide, hvem man kommer sammen med, og derfor gaar Vært og Værtinde og forestilled de paagældende for hinanden. Da vi har været saa dristige at byde saa mange fjært og nær fra, at samles med os her i Aften, da vil jeg, som en af indbyderne, sige dem, hvilke Foreninger vi har den Ære at se repræsenterede iblandt os:

Dansk Kvindesamfund.

De kvindelige Fagforeninger.

Foreningen mod Lovbeskyttelse for Usædelighed.

Københavns Afholdsförening.

Good Templarforeningen.

Norsk Kvindesagsforening.

Frederikke Bremerförbundet.

Göteborg Kvinnaforening.

Föreningen för fri Diskussion, Göteborg.

Good Templarforeningen Stockholm.

Finsk Kvinnaforening Stockholm.

Den internationale freds- og frihedsliga fra Genf.

Og saa vil jeg sige Tak til alle, som har givet Møde her i Aften, som har vist os den Tillid, at komme, naar vi bød. Vi følte os som de smaa, der inter har at byde paa, men vi havde Troen paa den gode Sag, som forener os. Alligevel havde vi ikke haft Mod til at bede saa mange gode Venner komme den lange Vej, alene for at samles med os til de fælles Bestræbelser, men vi havde jo Udstillingen, hvis Storartethed og Skønhed vi vidste vilde kalde mange hertil, og saa bød vi: læg Deres Rejseplan saaledes, at De kan komme til os samtidig, vi har jo saa meget fælles, Kvindens Stilling raaber Vagt i Gevær i alle Lande, og da navnlig Nordens Kvinder har samme Interesser, leve under de samme Vilkaar, saa kan vi ogsaa sammen forhandle om dem. Gid da de Spørgsmaal, som vi har sat paa vort Program, maa faa en Behandling, som kan bidrage til disses gode Løsning, det er mit store Haab og inderlige Ønske.

Og saa endnu engang Tak, at de kom!

Derpaa tog Hr. *Bajer* Ordet for igennem Programmet for den første Formiddag at konferere med Talerne og søge dets Huller udfyldte af Gæsterne, hvorefter Kand. *H. Trier* holdt et fyldigt Foredrag, hvilket vi beklage kun at kunne gengive i et kort Omrids.

Kand. *H. Trier* talte om Kvindens Forhold til Universitetet og Studenterlivet. Han henviste til de tre Opgaver, Universitetet i sin nuværende Form samtidig søger at løse — i øvrigt til Skade for det Udbytte, der naas: — Videnskabens Fremgang, Almendannelsens Udbredelse og Embedsstandens Uddannelse. Paa hvert af disse Omraader vilde ogsaa Kvinden give sit Tilskud til Udviklingen: til Videnskaben gennem sin Sans for Iagttagelse af det virkelige, af Detaillen, til Almendannelsens Væxt gennem sin Evne

til anskuelig Meddelelse, til Embedsvirksomheden gennem sin Sans for Personligheder og sin naturlige Omsorgsfølelse. Men Betingelsen for, at Kvinderne kunde faa en saadan Betydning, var ikke blot, at de førte et større Antal Arbejdskræfter ind paa Markedet, end det hidtil havde haft til Raadighed, men at det var Arbejdskræfter af en ny og *ejendommelig* Natur, der kunde bidrage til, at Samfundsopgaverne fik en saa meget mere alsidig forstaaende Behandling. Studenterlivet skulde de saaledes berige ved at tilføre det de ejendommelige Udslag af en udviklet Kvindenatur og ikke ved blot at skaffe det kvindelige Ud-gaver af de mandlige Studenter.

Derefter fik Fru *Luplau* Ordet:

Vi har nylig holdt Stavnsbaandsfest i Danmark, Fest for Bondefrigørelsen for 100 Aar siden. Det skulde være en Fest, hvorom alle i Landet skulde samle sig, »saa lød det«, og der blev stævnet til Møde i Hovedstaden for at drage med i det store Festtog til Frihedsstøtten, Mindestøtten om hin Tids Stordaad.

Naar man nu saa dette mægtige Tog, saa skulde man jo tro, at her i Danmark var alle Stavnsbaand løste — men nej! Dette Tog blev netop et talende Vidnesbyrd om, at Sukket om Befrielse endnu lyder i Danmark; thi mange var de Mænd, som ikke vilde deltage, fordi deres Frihed var bleven trælbanden, og Kvinderne var heller ikke med, de var ved et Magtbud udelukkede fra Deltagelse, »Kvinder og Børn kunne ikke deltage i Festtoget«, saa lød det. — Saaledes fejrede vi Befrielsesfest den 20. Juni!

Ligesom der for 100 Aar siden, længe før Kronprins Frederik og hans Mænd udtalte det store Frihedsløsen, gik en lang kummerfuld Tilværelse forud, saaledes er det nu for Kvinden, og den er langt værre, thi den stakkels trælbandne Bonde var bleven sløvet af Herremandens Pisk, af Herremandens Forbrug af hans Tid og Livskraft, men *vi Kvinder* staa nu lysvaagne med klar Bevidsthed om vor Underkuelse, om den Uret, vi lide, idet det saalænge er forholdt os at leve et menneskeværdigt Liv.

Til den omtalte Stavnsbaandsfest skrev Digteren *Alfred Ipsen* et smukt Digt, hvoraf jeg vil tillade mig at citere nogle Strofer, da de synes mig at passe paa Kvindens Stilling. Han skrev:

»Stavnsbaand har vi nok tilbage,
Der er Baand i hundredvis,
Fattigdom og Tryk og Plage,
Dumheds Sump og Dørskheds Is,
Der er Fordom og Forstening,
Rester af den gamle Trold,
Der er Trang paa Tro og Mening,
Og paa Tanker er der Told.«

Ja, »Stavnsbaand har vi nok tilbage, der er Baand i hundredvis«, og skulde jeg her opregne alle de Baand, der binde Friheden for Kvinden, saa blev jeg næppe færdig i Aften, men for at nævne nogle af de vigtigste, vil jeg blot minde om Hustruens Umyndighedstilstand i Ægteskabet. Kvindens Udelukkelse fra alt Arbejde i Kommune og Stat osv. osv.

»Der er Fordom og Forstening, Rester af den gamle Trold«. Ja, den gamle Trold, Fordommen, hvorledes skal vi faa ham dræbt? Hvorledes skal vi faa Samfundet til at værdsætte os som Mennesker, hvis Arbejdskraft det nok var Umagen værd at vinde?